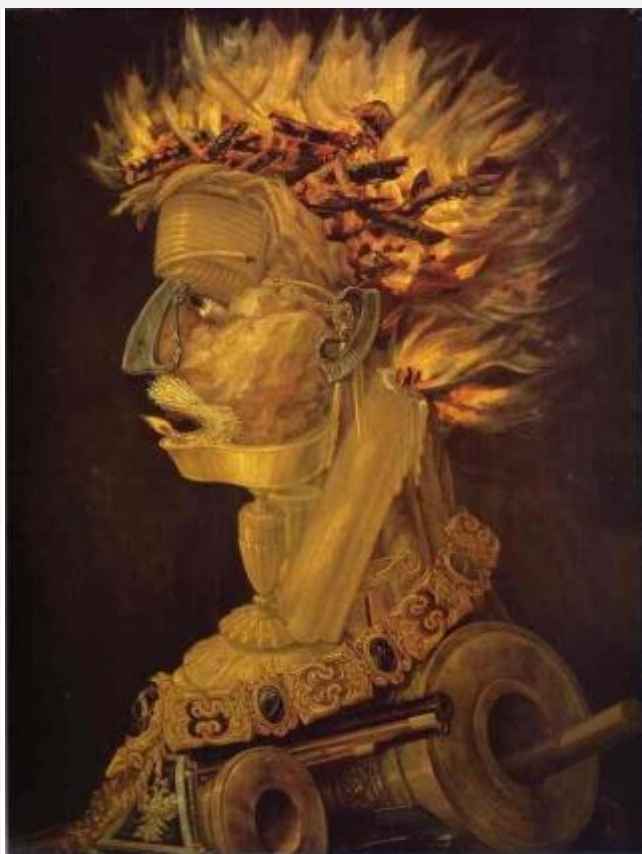

- [Пошук](#)
- [Персоналії](#)
- [Природа](#)
- [Цивілізація](#)
- [Галузі знань](#)
- [Автори](#)
- [Медіафайли](#)
- [Бібліотека](#)
- [Семантичний пошук](#)
-

Арчимбольдо, Джузеппе

«Вогонь», 1566, Музей історії мистецтв м. Відня (Австрія)

Арчимбóльдо, Джузéппе (італ. *Arcimboldo, Giuseppe*; 1527, м. Мілан, тепер обл. Ломбардія, Італія — 11.07.1593, там само) — художник, представник напрямку **ман'єризм** в італійському мистецтві.

Арчимбольдо, Джузеппе
(Arcimboldo, Giuseppe)

Народження	1527
Місце народження	Мілан, Італія
Смерть	11.07.1593
Місце смерті	Мілан
Напрями діяльності	образотворче мистецтво

Зміст

- 1 Життєпис
- 2 Творчість
- 3 Визнання
- 4 Література
- 5 Автор ВУЕ
- 6 Важливо!

Життєпис

Батько Дж. Арчимбольдо був художником. Про ранній період творчого становлення художника відомо мало. Починав працювати разом із батьком, допомагав створювати розписи [Міланського собору](#), що будувався.

Малював ескізи для [гобеленів](#) собору Санта-Марія-Ассунта у м. Комо (тепер обл. Ломбардія, Італія). Існують згадки про його роботу у м. Феррарі.

Творча біографія Дж. Арчимбольдо переважно пов'язана з Богемією, умовно поділена на такі періоди: до 1562 — 1-й міланський, 1562–1587 — рудольфінський період, з 1587 до смерті — 2-й міланський період.

Від 1562 працював у м. Відні (тепер Австрія) як портретист-копіювальник при дворі імператорів [Священної Римської імперії](#), спочатку Фердинанда I, а потім — Максиміліана II та у м. Празі (тепер Чехія) при дворі [Рудольфа II Габсбурга](#), який дарував йому дворянство. Загалом при дворі Габсбургів провів 26 років, майже все творче життя. Приніс до празького двору маньєристичну естетику в її первинному, італійському варіанті. Справив значний вплив на формування мистецтва, названого згодом рудольфінським, осередком якого був двір імператора Рудольфа II Габсбурга у м. Празі.

1587 повернувся на батьківщину і знову оселився у м. Мілані, хоча і продовжував працювати на Рудольфа II.

Творчість

Дж. Арчимбольдо займався гобеленом, [вітражем](#), монументальним та станковим живописом, [графікою](#), оформлював придворні свята, цікавився різними галузями науки. Мав нестандартне художнє бачення, незвично трактував форму, тяжів до [анаморфозів](#). Схильний до [алегорій](#), володів талантом [стилізації](#).

Ускладнені композиції, їхня ритміка, вигадливість і строкатість, були зовнішніми ознаками маньєризму, тому Дж. Арчимбольдо органічно вписувався у свою епоху. Незвичною вважають його спроби експериментувати з розкладанням форми на складники з використанням анаморфозів, традиційних для маньєризму. Тому стиль художника називають попередником [сюрреалізму](#).

Манеру Арчимбольдо, в основі якої — незвичне художнє бачення, а не комплекс практичних прийомів, намагалися копіювати його сучасники. Інтерес до творчості митця відродився тільки у 20 ст.

Манера Арчимбольдо, яка з часом отримала назву «арчимбольдизм», формувалася поступово. Для творчості раннього (міланського) періоду характерні традиційність, тяжіння до натуралізму, реалістичність. У перші роки при дворі Габсбургів художник виконував роботи на замовлення у реалістичній манері («Портрет Максиміліана II з родиною», 1563;

«Портрет доньки Фердинанда I», близько 1563; «Ерцгерцогиня Джоанна», 1562–1565). Створював багато портретів придворних осіб.

Рання стадія формування індивідуального стилю Арчимбольдо (з 1560-х) вирізняється синтетичністю: використання мови анаморфозів поєднується з реалістичністю трактування форми.

Творчий спадок митця: вітражі, гобелени (підготовчі роботи), оформлення свят (ескізи маскарадних костюмів, лаштунків), живописні портрети реалістичні, живописні портрети алегоричні, «зворотні» картини (роботи, в яких зображення читається двічі — одне зображення пряме, друге — якщо перевернути твір догори ногами), графічні твори. Писав **автопортрети** (графічні) у різні періоди життя (у 48 років і в 61 рік).

Всесвітню славу Дж. Арчимбольдо здобув завдяки портретам, в яких образи створені за допомогою овочів, фруктів, птахів, елементів живої природи, предметів побуту. Найзначніші твори, написані за допомогою звернення до анаморфозів та мови алегорій, повторювалися автором кількаразово: цикл «Пори року» («Весна», «Зима», «Літо», «Осінь»; 1562–1570-і). Серед «зворотних» картин: «Кухар» (1570), де один варіант зображення — це чоловічий портрет у шоломі, а другий (якщо перевернути картину) — смажена дичина в тарілках; «Садівник» (близько 1590), де зображення читається або як портрет чоловіка, або як **натюрморт** з овочів; «Бібліотекар» (1566), «Юрист» (1566), «Чотири елементи» (1569), «Вертумн» (близько 1590), «Флора» (1591) та ін.

Визнання

Твори Арчимбольдо зберігаються у Міланському кафедральному соборі, Художньо-історичному музеї (м. Відень, Австрія), Музеї Королівської академії витончених мистецтв Сан-Фернандо (м. Мадрид, Іспанія), **Луврі** (м. Париж, Франція), Художньому музеї (м. Денвер, США), Баварських Державних зібраннях картин (м. Мюнхен, Німеччина), комплексі Королівських музеїв витончених мистецтв (м. Брюссель, Бельгія), тощо. Чимало робіт знаходяться у приватних колекціях.

Література

1. Виппер Б. Итальянский Ренессанс : в 2 т. Москва : Искусство, 1977. Т. 2. 343 с.
2. Арган Дж.-К. История итальянского искусства : в 2 т. Москва : Радуга, 1990. Т. 2. 239 с.
3. Муратов П. Образы Италии. Москва : Республика, 1994. 596 с.
4. Chastel A. L'Art Italien. Paris : Flammarion, 1995. 640 p.
5. Дзери Ф. Арчимбольдо / Пер. с ит. Москва : Белый город, 2001. 48 с.
6. Крискегорте В. Джузеппе Арчимбольдо. 1527–1593. Москва : Арт-родник, 2002. 79 с.
7. Пономарева Т. Итальянская живопись начала XVI века (История мировой живописи). Москва : Белый город, 2008. 128 с.
8. Романенкова Ю. Мировоззренческие универсалии периодов Stilwandlung в мировом художественном процессе. Киев : Химджет, 2009. 150 с.
9. Романенкова Ю. Маньеризм в искусстве Европы XVI века: этапы трансформации стиля. Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2014. 608 с.

Автор ВУЕ

Ю. В. Романенкова

Покликання на цю статтю: [Романенкова Ю. В.](https://vue.gov.ua/Арчимбольдо, Джузеппе) Арчимбольдо, Джузеппе // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Арчимбольдо, Джузеппе> (дата звернення: 17.10.2022).

Статус гасла: Оприлюднено

Оприлюднено: 10.02.2021